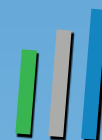

Министерство на икономиката и енергетиката

**НАСОКИ И ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА
КАНДИДАТСТВАНЕ ПО СТРУКТУРНИТЕ ФОНДОВЕ
И ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА "РАЗВИТИЕ НА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА
НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА"**

**Дирекция "Европейски фондове за конкурентност" -
Управляващ орган на Оперативна програма „Развитие на
конкурентността на българската икономика 2007-2013 г.“**

Оперативна програма

„РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА 2007-2013 г.“

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАШЕНИЯ

ЕК – Европейска Комисия
ЕО – Европейска Общност
ЕС - Европейски съюз
ЕФФ – европейски социален фонд
ЕФРР – европейски фонд за регионално развитие
ИА - Изпълнителна агенция
ИАНМСП – Изпълнителна агенция за насърчаване на МСП
ИКТ - Информационни и комуникационни технологии
МСП - Малки и средни предприятия
МЗ – Междинно звено
МИЕ – Министерство на икономиката и енергетиката
НИРД - Научно изследователска и развойна дейност
НФ – Национален фонд
ОП – Оперативна програма
СФ – Структурни фондове
УО – Управляващ орган

Министерство на икономиката и енергетиката

**Дирекция “Европейски фондове за конкурентноспособност” -
Управляващ орган на Оперативна програма „Развитие на
конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г.“**

Съдържание

I. ВЪВЕДЕНИЕ	4
II. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА “КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТ” И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА ПО НЕЯ	5
1. Цел на ОП – за какво може да получите средствата по ОП?	5
2. Приоритетни области на финансиране по ОП	5
III. СТРУКТУРА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОП КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТ	11
IV. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА УСЛОВИЯТА ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ФИНАНСИРАНЕ ПО ОП „КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТ”	12
1. Какво трябва да знае кандидатът за получаването на финансова подкрепа от Структурните фондове?	12
V. ОСНОВНИ ПРОЦЕДУРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА	15
1. Публикуване на обяви за програмите	15
2. Подаване на предложение за получаване на финансова подкрепа	16
3. Преглед и административна проверка на предложението	17
4. Оценка на предложението	17
5. Процес на реализация на проекта	18
VI. НАЙ-ЧЕСТО СРЕЩАНИТЕ ГРЕШКИ И НЕЯСНОТИ ВЪВ ФОРМУЛЯРИТЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА – КАКВО ТРЯБВА ДА ИЗБЯГВА КАНДИДАТЪТ ЗА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ПО ОП „КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТ”?	19
1. Най-често срещаните грешки и неясноти при подаване на предложенията	20
2. Най-често срещаните грешки и неясноти в съдържанието на предложението	20
3. Грешки във формуляра на предложението	21
VII. РЕЧНИК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ	23

II. ВЪВЕДЕНИЕ

По време на преговорите за членство в Европейския съюз българското правителство успя да договори най-висок размер на подкрепа от ЕС като процент от brutния вътрешен продукт в сравнение с десетте страни членки, приети през 2004 г. Този факт предоставя на българското общество както големи възможности, каквито малко други страни са имали, така и големи отговорности. За ефективното преодоляване на изоставането в развитието между България и страните членки, средствата трябва да бъдат усвоени навреме и по правилата. Това до голяма степен зависи от капацитета днес и в идните години не само на администрацията, но и на преките участници в процеса на усвояване на средствата – българските предприятия, неправителствен сектор, общини и всички заинтересовани страни.

За да бъде постигнат максимален резултат е необходимо повишаване на знанията и уменията във връзка с използването на Структурните фондове. Същевременно разработването и изпълнението на отделни проекти е трудна задача, тъй като не съществува значим предишен опит и хората, които имат необходимите умения за нейното изпълнение, са твърде малко. Досега опитът в България по отношение на подобни схеми и програми се свежда до схемите за безвъзмездна помощ по програма ФАР, осъществявани в рамките на предприсъединителната подкрепа. Именно, поради този факт и базирайки се на натрупания опит, бяха разработени настоящите Насоки.

Те са предназначени главно за хора и организации, които ще участват в разработването или изпълнението на мерки, финансирани чрез Структурните фондове. Това включва представители на бизнеса, неправителствени и граждански организации, университети, структури, подкрепящи бизнеса, както и представители на местните и регионалните власти.

Насоките ще Ви предоставят обща информация по отделните схеми по ОП „Конкурентноспособност“ и ще Ви помогнат да намерите най-подходящата за Вашите нужди. Те представят общите рамки на условията и правилата за получаване на финансиране за проектите, описание на процедурата за одобрение, както и основните стъпки в процеса до неговото приключване.

Естествено, тези насоки не са и не трябва да бъдат възприемани като окончателни и подробни. Тепърва ще се разработват конкретните критерии за получаване на средства по отделните схеми на Програмата. Целта на брошурата е да Ви ориентира най-общо в първите стъпки и да даде предварителна представа за цялостния процес на кандидатстване по СФ.

Надяваме се, тези предварителни Насоки да се превърнат в едно полезно начало в цялостния процес на подготовка за участие в усвояването на средствата от европейските фондове.

IV. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА “КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТ” И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА ПО НЕЯ

1. Цел на ОП – за какво може да получите средства по ОП?

Оперативна програма “Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” ще предоставя пряка инвестиционна подкрепа за:

- Създаване и внедряване на нови продукти, базирани на съвместни научно-приложни разработки, които да се приложат в производствения процес;
- Стартиране на собствен иновативен бизнес;
- Модернизация и технологичното обновление;
- Въвеждане на енергоспестяващи технологии в производството
- Разнообразяване на използваните енергийни източници;
- Повишаване на ефективността на бизнеса и достъпа до нови пазари чрез различни форми на бизнес-коопериране.

ОП „Конкурентноспособност“ ще подпомага развитието на предприятията и пазарните им предимства за справяне с конкурентния натиск на европейския и международните пазари като предоставя непряка помощ в областта на:

- Подобряване достъпа до финансови ресурси за стартиране и развитие на бизнеса - чрез предоставяне на кредити, гаранции и дялов капитал от специализирани фондове;
- Предоставяне на професионални консултантски и информационни услуги за бизнеса;
- Разширяване на достъпа до външни пазари, чрез предоставяне на съвременна и актуална информация, свързване с потенциални чуждестранни партньори, и субсидии за участие в международни панаири и изложби;

По линия на Оперативна програма “Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” ще съществуват две форми на финансова подкрепа за одобрени програми – грант (схеми за безвъзмездна помощ) и договори за услуги, доставки и ограничено строителство.

1. Приоритетни области на финансиране по ОП

Предприятията могат да кандидатстват за получаване на финансова подкрепа, при условие, че отговарят на условията на програмата. Ако дадено предприятие отговаря на всички изисквания за допустимост, предложението се счита за формално приемливо и след представяне на необходимите приложения, проектът се предава на Комисията за оценка, заедно със заявлението за грант.

Програмата е структурирана в четири тематични приоритетни области на въздействие. В рамките на всяка една от тях са предвидени система от свързани конкретни дейности, чрез които посочените приоритети ще се реализират.

Приоритетните области на ОП „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013“, и основните включени в тях дейности, са:

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1:

“РАЗВИТИЕ НА ИКОНОМИКА, БАЗИРАНА НА ЗНАНИЕТО И ИНОВАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ”

Дейностите по приоритета ще бъдат концентрирани в следните групи операции:

1.1. Подкрепа за създаването и комерсиализацията на иновациите в предприятията и защита на индустриалната собственост

По тази тематична група операции ще бъде предоставяна подкрепа за стартиращи или съществуващи предприятия с иновативен потенциал. Целта е да се преодолеят различията между предприятията и научните институти, което ще подобри производителността на фирмите, развитието на нови и подобрени продукти и услуги с по-висока добавена стойност, както и подобряване на производствените методи, процеси и проникването им на пазара.

Един от подходите за основните методи за „снабдяване“ на икономиката с критична маса от научно-приложни резултати, разработени през последните години от научните организации, е създаването на иновативни стартиращи фирми, които да ги комерсиализират. Приоритетът ще подкрепя стартиращи фирми в началната им фаза на съществуване, като ще им бъде предоставяна интегрирана подкрепа за различни дейности като бизнес консултиране, начални инвестиции в активи и за въвеждане на продуктите им на пазара. В резултат на тези интервенции ще се увеличи броя на високо иновативните пазарно-ориентирани предприятия в българската икономика.

Друг важен „генератор“ на иновации са научни и развойни дейности в самите фирми. Фирмите ще получават от една страна финансова подкрепа за осъществяване на НИРД, включително пред-проектни и индустриални проучвания и пред-пазарно развитие, и от друга страна, интегрирана подкрепа (консултации, инвестиции, обучения на персонала), необходими за въвеждането на продуктите или процесите иновации в производствената или управленската им практика. В резултат на тези дейности ще се повишат успешните НИРД проекти от предприятията, както и ще се увеличат общите разходи за научна и развойна дейност от страна на фирмите. Предприятията ще получават подкрепа за наемането на научни работници и други НИРД специалисти, които да изпълняват собствените научни проекти. Целта е увеличаване на заетостта между изследователите и високо квалифицираните техници.

В допълнение, за да се внедрят най-иновативните решения и научноизследователски резултати в икономиката ни, ще се подкрепят програми за докторанти с висок приложен потенциал. Предварително подписан договор с предприятие или консорциум от предприятия, ще осигурява бъдещото им приложение, при успешен резултат от разработките.

За да се осигури защита на разработените иновации от българските предприятия и научни организации, ще се предоставя подкрепа за защита на индустриални права чрез национални и международни приложения и регистрации на патенти, търговски марки и дизайн (включително Търговска марка на Общността, Дизайн на Общността, Споразумението от Мадрид и протокола към него, и др.).

1.2. Подобряване на про-иновативната инфраструктура

Целта на тази група операции е създаването на благоприятни условия за развитието на иновативни предприятия и укрепване капацитета на българските научни организации за въвеждане на приложени НИРД дейности.

Финансирането ще бъде насочено към различни видове организации в подкрепа на бизнеса, които предлагат професионални консултантски услуги за иновативни стартиращи фирми и съществуващи иновативни предприятия. Средствата ще се предоставят за създаването и/или разширяването на центрове за технологичен трансфер, технологични инкубатори, технологични платформи, технологични паркове и др. При офисите за технологичен трансфер и технологичните инкубатори, финансовата подкрепа ще покрива разходите за проекти свързани със създаване-

то на подобни институции, институционално изграждане на съществуващи подобни, развитие и доставка на нови услуги за предприятията, както и свързване в мрежи на подобни институции и организации, в подкрепа на бизнеса и иновативните предприятия. При изпълнението на проекти за технологични паркове, ще се финансират и подготвителните дейности за създаването на парковете (разработка на пред-проектни проучвания, техническа документация, инженерни планове и др.).

За да се осигури достатъчен „поток“ от иновативни идеи в икономиката, научните организации ще бъдат подкрепяни за придобиване и/или обновяване на съществуващо приложно оборудване, при условие, че съществува ясно изразено търсене от страна на бизнеса в конкретната научна сфера, както и доказана необходимост от подобно оборудване и потенциал за широко приложение на очакваните НИРД резултати в националната икономика. Тази дейност ще бъде достъпна на предприятията до качествени про-иновативни услуги.

За да се постигне максимален ефект от дейностите на отделните „участници“ в иновационната система, ще се изпълнява група от свързани операции, като напр. създаване на „национална иновационна мрежа“, обединяваща иновативни предприятия и организации, както и висок-скоростна широколентова инфраструктура, която да свързва всички участници в мрежата.

Бенефициенти

По този приоритет ще бъдат подкрепяни:

- български предприятия с потенциал за развитие и комерсиализация на иновации – както стартиращи, така и съществуващи фирми;
- обществени или частни организации, които създават и управляват офиси за технологичен трансфер, технологични бизнес инкубатори, технологични паркове и др;

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2:

“ПОВИШАВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА И РАЗВИТИЕ НА БЛАГОПРИЯТНА БИЗНЕС СРЕДАТА”

Дейностите по приоритета ще бъдат концентрирани в следните групи операции:

2.1. Подобряване на технологиите и управлението в предприятията

Като част от подкрепата по тази операция, предприятията ще получават средства за инвестиции в съвременни материални и нематериални активи, насочени към подобряване и разширяване на бизнес дейностите им, подобряване на управлението, въвеждането на нови продукти, услуги и процеси в компаниите, стъпването на нови и разширяване на съществуващи пазари и др. Сред приоритетните дейности ще бъде и закупуването и въвеждането на иновативни технологии.

Предприятията ще бъдат подкрепяни и за постигане на съответствие с международно призна-

ти стандарти – въвеждане на системи за управление на качеството, екологични стандарти, управленски системи базирани на информационни технологии, добри управленски практики и др.

Приоритетът е насочен и към финансиране на дейности за въвеждане на енерго-спестяващи технологии, както и за използването на възобновяеми енергийни източници (слънце и вятър) от предприятията.

2.2. Създаване на инфраструктура в подкрепа на бизнеса

По тази операция, финансиране ще получават организации в подкрепа на бизнеса. Мрежата от подобни организации ще включва институции, които подпомагат предприемачеството и предоставят широк набор от информационни и консултантски услуги за стартиращи и съществуващи фирми. Членовете на мрежата ще предлагат основни бизнес консултации за стартиране и ръководене на бизнес, включително бизнес планиране, маркетинг, финансово управление, правни съвети и др. Едновременно с това, ще се предоставят и специализирани информационни и консултантски услуги свързани със специфични стандарти и изисквания към отделните сектори, включително опазване на околната среда, свързване с подходящи партньори за износ и др. Мрежата от организации в подкрепа на бизнеса ще служи и като информационни и промоционални бюра за ОП „Конкурентноспособност“ и ще подпомага предприятията в подготовката на проектни предложения.

Организациите в подкрепа на бизнеса ще бъдат включвани в мрежата, след като преминат конкурсна процедура и покриват определени изисквания, които ще гарантират качеството на предлаганите услуги. Въпреки, че броят на членовете на мрежата ще е ограничен, целта е тя да осигурява достъпност и едновременно с това качество на предлаганите услуги. За тази цел ще се финансират разработването и въвеждането на нови пакети от услуги за предприятията – както общи, така и специализирани – развитие и поддръжка на стандартите за услугите и към членовете на мрежата, както и необходимите инвестиции за функционирането на мрежата, включително разработката и поддръжката на бази данни и др. Оперативните разходи на организациите, включени в мрежата ще се покриват срещу действително доставени услуги на предприятията.

За да се осигури свързаност и интегрираност на подкрепата за стартиращи фирми, ще се създават регионални бизнес инкубатори под формата на „инфраструктурно продължение“ на мрежата.

2.3. Насърчаване на бизнес кооперирането и клъстерите

Съвременната икономика отдавна е признала предимствата на бизнес кооперирането и свързването в клъстери, като средство за подобряване на производството и представянето на пазара на предприятията, чрез ефекта на обединяването, мащабни икономически дейности и подобрен достъп до иновации.

Концепцията за клъстерите покрива широк спектър от бизнес структури – национални-регионални- трансгранични клъстери, клъстери по компетентност, индустриални или производствени отношения, и иновационни системи. Те са предназначени за постигане на различен ефект – да повишат конкурентноспособността на предприятията, да подкрепят съвместните разработки, да подобряват функционирането на различни отрасли и да въведат системи за опазване на

околната среда. Клъстерите имат положителен ефект върху конкурентноспособността и иновативността, изграждане и подобряване на уменията, осигуряването и получаването на информация, дълготраен и динамичен растеж на бизнеса .

Поради комплексният характер на клъстерите, операцията ще подкрепя различни по вид и същност дейности – едновременно ще се финансират общи за клъстера като цяло дейности (управление на клъстера и общи инвестиционни потребности), така и подкрепя за индивидуалните членове на клъстера (включително консултации, инвестиции и обучение).

Бенефициенти

По този приоритет ще бъдат подкрепяни:

- предприятия от производствения сектор и сектора на услугите;
- обществени и неправителствени организации, предоставящи услуги в подкрепа на бизнеса и/или действащи като бизнес инкубатори;
- обществени тела, образователни институти и изследователски организации, неправителствени организации и други образувания, включени в мрежа на клъстер(и).

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3:

“ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА”

Дейностите по приоритета ще бъдат концентрирани в следващите групи операции:

3.1. Подкрепа за гаранционни фондове – създаване и капитализиране на гаранционни фондове/схеми, включително разширяване на дейността на вече съществуващи фондове. Разходите ще покриват капитализирането на фондовете/схемите, управленските разходи и външните консултантски услуги и обучения.

3.2. Подкрепа за фондове за микро-кредитиране – помощта ще е насочена към вече съществуващи микро-кредитни фондове/схеми, както и към новосъздадени, включително местни или регионални фондове или клонове на фондове. Разходите ще покриват капитализирането на фондовете/схемите, управленските разходи и външните консултантски услуги и обучения.

3.3. Подкрепа за фондове за дялов капитал, инвестиращи в МСП (фондове за рисков капитал) – ще се предоставят средства на фондове за начален и дялов капитал, които разширяват дейността си като инвестират в български МСП. Разходите ще покриват капитализирането на фондовете за извършване на финансови операции с МСП , както и управленски разходи.

3.4. Подкрепа за създаване или разширяване на дейността на мрежи от бизнес ангели в България. Мрежата ще предоставя услуги за намиране на подходящ партньор и свързването на

МСП с бизнес ангели – високо платени професионалисти, които имат намерение да инвестират средствата си в нови рискови бизнеси. Дейностите по тази операция ще покриват оперативните разходи на мрежата, включително цената на услугата по свързването, консултирането и обучението на МСП.

За да се осигури максимален ефект от дейностите по този приоритет, ще бъде търсена допълнителност с другите приоритети на ОП, чрез използването на интегриран подход:

- подкрепа за малки рискови, гаранционни или кредитни фондове, опериращи като филиали на високотехнологичните бизнес паркове, подкрепяни по Приоритет 1 и фокусирани върху иновативни МСП;
- подкрепа за мрежа от бизнес ангели, включително високотехнологичните бизнес инкубатори (подкрепяни по Приоритет 1), организациите в подкрепа на бизнеса (подкрепяни по Приоритет 2) с цел улесняване на отношенията между бизнес ангелите и МСП;
- създаване на Съвместна Гаранционна Асоциация от групи МСП, организации в подкрепа на бизнеса и/или търговски палати, понякога в партньорство с банки, които да предоставят гаранции или кредити, както и бизнес консултации за МСП, базирани на опита и капацитета на членовете си.

Бенефициенти

По този приоритет ще бъдат подкрепяни:

- организации (обществени и търговски или неправителствени организации), опериращи като гаранционни фондове;
- организации (обществени и търговски или неправителствени организации), опериращи като микро-кредитни фондове;
- Фондове за дялов капитал, инвестиращи в МСП;
- Организации, управляващи мрежа от бизнес ангели;

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4:

“УКРЕПВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПАЗАРНИ ПОЗИЦИИ НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА”

Дейностите по приоритета ще бъдат концентрирани в следващите групи операции:

4.1. Популяризиране на България като инвестиционна дестинация

Целта на тази операция е подобряване на условията за инвестиции чрез изпълнението на проекти, популяризиращи страната като инвестиционна дестинация. Средствата ще бъдат насочени към провеждане на информационни кампании, рекламни дейности, които да осигурят по-добър достъп до информация за потенциалните инвеститори, включително проучвания и подобряване качеството на промоционалните материали. Средства ще се предоставят и за изграждане на информационна система в подкрепа на инвеститорите – въвеждане на стандартен „пакет”

услуги и места за предоставянето им, както и национален/регионален маркетинг за инвеститори.

4.2. Подкрепа за успешното представяне на българските предприятия на международните пазари

Дейностите са насочени към подобряване интегрирането на българската икономика към Общия пазар и към световните пазари, чрез провеждане на изследвания и анализи, разработване на система и план за действие за предоставяне на информация и насърчаване на бизнес дейностите на страната, промоционални дейности, информационни кампании, създаване на унифицирана информационна система и база данни, предоставяща свободен достъп и възможности за търсене на партньори и обмяна на информация.

Средства ще се предоставят и за подпомагане на участието на предприятията в международни пазари и изложби; организиране и провеждане на международни бизнес форуми, рекламни кампании и др.

4.3. Подобряване на инфраструктурата за сертифициране

Важно условие за повишаване конкурентноспособността на предприятията е подобряване на услугите на националната инфраструктура по качеството. По тази операция ще се финансират дейности за укрепване на организациите в тази инфраструктура, чрез предоставяне на инвестиции и провеждане на информационни и „образователни“ кампании. Дейностите ще се съсредоточат върху подобряване на качеството и достъпа до стандарти и международно признание на резултатите от калибрирането и изпитването.

Бенефициенти

Бенефициенти по този приоритет ще бъдат:

- Българска агенция за инвестиции;
- Изпълнителна агенция за насърчаване на МСП;
- Обществени и частни организации, работещи в областта на стандартизиране, сертифициране и изпитване.

V. СТРУКТУРА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОП КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТ

Функции на отделните органи в изпълнението на ОП Конкурентноспособност:

- **Управляващ орган – дирекция „Европейски фондове за конкурентноспособност“, Министерството на икономиката и енергетиката** – отговаря за изпълнението на ОП Конкурентноспособност;

- **Междинно звено – Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия** – техническо изпълнение, управление и наблюдение на проектите по Приоритетна област 1 и приоритетна област 2 на ОП „Конкурентноспособност“
- **Регионални офиси на дирекция „Междинно звено и изпълнение на проекти“ към ИАНМСП** – събиране на предложения за проекти за получаване на безвъзмездна помощ, място за пряк контакт с кандидатите;
- **Сертифициращ орган – дирекция „Национален фонд“ към Министерството на финансите** – изготвяне и изпращане на исканията за плащане, както и получаване на средствата от Комисията
- **Разплащателно звено – дирекция „Европейски фондове за конкурентноспособност“, МИЕ** – плащания на крайни бенефициенти.
- **Комитет за наблюдение на ОП** – отговорен е за одобрението на критериите за избор по схемите по ОП и осъществява наблюдение на правилното изпълнение на програмата.

VI. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА УСЛОВИЯТА ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ФИНАНСИРАНЕ ПО ОП „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ“

1. Какво трябва да знае кандидатът за получаването на финансова подкрепа от Структурните фондове?

Кога са обявени схемите?

Министерството на икономиката и енергетиката ще обявява всички схеми по Оперативната програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика“ под формата на покани за търгове, публикувани на интернет страницата на Управляващия орган, Междинното звено и национално печатно издание.

Къде се кандидатства?

Ключовите места за контакти и информация за кандидати за получаване на финансова подкрепа са Управляващият орган на ОП Конкурентноспособност, Междинното звено – ИАНМСП – централен офис в София и регионалните офиси в областните центрове.

Какъв вид подкрепа мога да получа?

Подкрепата по линия на ОП Конкурентноспособност се предоставя под формата на безвъзмездна помощ (грант) или договори за извършване на услуги или доставки. Според вида на бенефициентите, може да получите помощ за:

Ако сте МСП:

- Вие сте основен получател на помощта по Оперативната програма, по която може да получите средства за:
 - модернизирание на технологичното оборудване и създаване и внедряване на нови продукти;
 - намаляване на енергоемкостта на производството и разнообразяване на използваните енергийни източници;
 - стартиране на собствен бизнес, базиран на иновативен продукт или услуга, разработени от Вас;
 - съвместни проекти на Вашето предприятие и научни организации за научно-приложни разработки за производствения процес;
 - получаване на професионални консултантски и информационни услуги за бизнеса;
 - разширяване на достъпа до външни пазари, като получите съвременна и актуална информация за реализацията на Вашите стоки или услуги, за потенциални чуждестранни партньори, и участията в международни панаири и изложби;
 - финансови ресурси за стартиране и развитие на бизнеса - чрез предоставяне на кредити, гаранции и дялов капитал от специализирани фондове, при достъпни и благоприятни условия;
 - повишаване на ефективността на бизнеса и достъпа до нови пазари чрез различни форми на бизнес-коопериране.

Ако сте консултантски организации:

- Вие сте партньор на МСП при подготовката и реализацията на проекти, където предприятията са пряк получател на помощта;
- Може да предоставяте професионални консултантски и информационни услуги за бизнеса – директно чрез мрежата за бизнес услуги или чрез консултации по грантовите схеми;

Ако сте банкови институции:

- Предварителна „икономическа оценка“ на проектите на фирмите-кандидати за подкрепа по ОП;
- Осигуряване на гъвкави кредитни инструменти за подпомагане на бенефициенти за обезпечаване на изпълнението на проектите чрез осигуряване на необходимото финансиране

Ако сте община:

- Партньор и възможност за пряко участие в управлението на изградените съоръжения за про-иновативна инфраструктура ;
- Общините като част от мрежата за консултантски услуги – обучение на обучители, контактни места за предоставяне на информация и др.

Какви документи трябва да подам? Къде да намеря всички необходими формуляри?

Документите, с които ще се кандидатства по отделните схеми ще бъдат обявявани предварително в насоките за кандидатстване. Зададеният формат ще бъде задължителен за спазване. Формулярите, включително и насоките за кандидатстване ще се публикуват на интернет страниците на Управляващия орган и Междинното звено.

Има ли значение къде е базирана дейността на фирмата ми?

ОП Конкурентноспособност е програма с национално покритие, освен. Това означава, че мястото на реализиране на проектите е без значение, освен ако изрично са наложени ограничителни условия в конкретните изисквания на отделните схеми. Изискване за място на реализация ще бъде поставяно и при определянето на размера на регионалните държавни помощи, ако се прилага.

Вярно ли е, че финансовата подкрепа се отпуска впоследствие? Какво става, ако нямам достатъчно средства за предварително финансиране на проекта?

Правото на получаване на грант влиза в сила в резултат на получаване на одобрение под формата на Решение за отпускане на грант, издадено от Управляващия орган в МИЕ. Реалният превод на средствата към кандидата за грант става на определен етап от изпълнението на проекта или след приключване на дейностите по проекта. Конкретните условия и вид плащания ще бъдат заложи в документите по съответната грантова схема, съгласно спецификата на изпълняваните проекти (за повече информация Виж т. 5.4)

Възможно ли е дадена фирма да подаде повече от едно предложение? Може ли един и същи проект да се финансира от няколко източника?

Всеки кандидат може да подава само едно предложение по една схема, като всеки отделен разход ще се финансира еднократно. Един и същи проект не може да се финансира от повече от една програма. В някои случаи може да се препоръча даден проект да се раздели на няколко отделни проекти.

Има ли специални ограничения какви проекти не могат да получават подкрепа по ОП?

Освен специфичните правила и критерии за допустимост по дадена схема, на които трябва да отговаря всеки проект, при кандидатстване по ОП трябва да се спазват и някои общи изисквания и ограничения, като например:

- Съгласно правилата на Европейския фонд за регионално развитие, грантовете по линия на ОП „Конкурентноспособност“ не могат да финансират всички видове проекти, свързани с дейността на болници и прилежащи към тях съоръжения; общо образователни дейности; проекти, свързани с дейността на обществени библиотеки, спортни съоръжения и съоръжения за отдих, обществено-административни сгради, социални сгради (детски ясли и градини, старчески домове и др.); проекти за саниране на сгради, включително студентски общежития (с изключение на дейностите по операция 3 от Приоритет 2 от ОП, където санирането на производствени сгради и помещения, във връзка с подобряване на енергийната ефективност са разрешени).
- Грантовете по линия на ОП „Конкурентноспособност“ не са предназначени за проекти, насочени към областите на първична земеделска продукция, рибарство и аквакултури, продукция,

обработка и маркетинг на продуктите от Анекс 1 от Договора за ЕО, както и към т. нар. чувствителни сектори (минна промишленост, производство на чугун и стомана, морски и крайбрежен транспорт, пресоване и тъкане, полимеризация, включително поликондензация, на всички видове тъкани и прежди, основани на полиестер, полиамид, акрил или полипропилен, без значение крайната им цел, когато е свързано с използване на машини), определени в регламентите на ЕС относно държавните помощи.

- Дейностите по проектите не трябва да увреждат околната среда.

Мога ли да наема друга фирма да изпълнява дейностите по проекта?

Кандидатът за получаване на средства по ОП трябва да е директно отговорен за изпълнението на дейностите по проекта, а не да действа в качеството на посредник. Когато е необходимо изпълнението на дейности от друг доставчик/организация/фирма то тя може да бъде включена като подизпълнител или партньор по проекта, в съответствие със специфичните изисквания на схемата.

VII. ОСНОВНИ ПРОЦЕДУРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Публикуване на обяви за програмите

Управляващият орган ще обявява всички програми за финансова подкрепа по линия на ОП „Конкурентноспособност“ под формата на:

- Обява, заедно с цялата свързана с това информация на интернет страницата на Управляващия орган
- Обява на интернет страницата на Междинното звено
- Обява в национален всекидневник или друго средство за масова информация

Пълната информация за програмата, текстове на схемите за финансова подкрепа, в т. ч. формулярът за кандидатстване, искането за плащане, формулярите на редовните доклади за изпълнението на проекта, приложенията и насоките за кандидатстване ще могат да бъдат намерени на интернет страницата на УО и на интернет страницата на МЗ.

2. Подаване на предложение за получаване на финансова подкрепа

Кандидатите ще могат да подават предложенията си в съответния регионален офис на Междинното звено или в централния офис на МЗ, освен ако в обявата за набиране на проектни предложения е изрично посочено друго.

ИАНМСП в качеството си на Междинно звено има 28 регионални офиса, като техните адреси и телефони за контакти ще бъдат посочени в обявените програми.

Програмата се обявява за периода 2007 – 2013 г. Обяви за набиране на проектни предложения по ОП „Конкурентноспособност“ ще могат да бъдат публикувани след окончателното одобрение на ОП от Европейската Комисия. Министерството на икономиката и енергетиката ще обявява всички програми от Оперативната програма “Развитие на конкурентноспособността

на българската икономика“ под формата на покани за търгове, публикувани на интернет страницата на УО, МЗ и печатно издание.

Схемите няма да бъдат обявявани едновременно и ще имат различна продължителност – както в сроковете за набирание на предложения така и в сроковете за изпълнение. Кандидатите за получаване на финансова подкрепа ще могат да подават своите проекти (предложения за получаване на финансова подкрепа) още от първия ден на приемане на предложения.

Сроковете за подаване на предложения и исканията заплащане ще са индивидуални за всяка програма. Част от програмите ще се обявяват под формата на постоянни търгове – предложенията няма да имат краен срок за подаване, а проектни предложения ще се разглеждат и одобряват за финансиране до изчерпване на средствата за отделната програма.

Пълният текст на ОП и отделните схеми по нея, включително и информацията за формата на отделните формуляри и документи ще бъде налична на интернет страниците на Управляващият орган и МЗ.

По време на посочения период Управляващият орган може да реши временно да преустанови приемането на предложения или да промени условията за получаване на финансова подкрепа. В подобен случай, съответното решение ще се публикува в пресата и на интернет страниците на УО и МЗ.

Предложенията за отпускане на грант ще се подават както в електронен вид (на CD или дискета), така и на хартия. Предложенията ще се попълват единствено на български език. Ако поради спецификата на дадена дейност се изисква изрично резюме или документ/приложение на друг език това ще бъде изрично споменато в насоките за кандидатстване по съответната дейност.

Определени задължителни приложения ще се предоставят или в оригинал или като заверено копие – изискването за нотариална заверка на отделни приложения и документи ще бъде изрично описана в насоките за кандидатстване.

Съответният регионален офис на ИАНМСП ще отговаря на запитвания относно формуляра за кандидатстване или организацията на процедурата по подбора на проекти.

3. Преглед и административна проверка на предложението

В зависимост от изискванията на съответната програма, преди оценката на дадено предложение, условията за допустимост на проекта и кандидата ще бъдат проверявани от съответните звена/експерти в УО или МЗ – централен или регионални офиси. Ще се проверява и спазването на следните формалности:

- Дали предложението е подадено в правилния формуляр и дали той е попълнен;
- Пълнота на съдържанието и на приложенията (т.е. проверява се дали са попълнени всички необходими данни, проверява се формулярът, дали присъстват всички подписи, всички задължителни приложения и документация, необходимия брой копия в хартиен и електронен вид);

- Дали предложението не съдържа очевидно неточни или неверни данни, които могат да се открият при подаването му.

В случай, че предложението е непълно или формално некоректно, кандидатът ще бъде поканен да отстрани неточностите или да добави липсващите документи.

4. Оценка на предложението

След проверката на формалните изисквания и допустимостта на предложението ще се проверява дали проектното предложение отговаря на целите, обхвата и дейностите за съответната обява за набирание на предложения.

Всяко предложение за получаване на грант по линия на съответната програма ще се оценява с критериите за подбор, определени за всяка отделна програма. Основните критерии за подбор на проекти ще се разработват от Управляващия орган, който ще ги представя за одобрение пред Комитета за наблюдение. Управляващият орган гарантира прозрачността, обективността и ефикасността на процедурата по оценяване, чрез назначаването на комисии за избор на проекти.

Проектите ще бъдат оценявани от специално назначени за целта комисии за избор на проекти. Комисиите ще функционират на централно ниво и ще одобряват проектите на базата на критериите одобрени от Комитета за наблюдение.

5. Процес на реализация на проекта

5.1. Изпълнение на проектите

След сключване на договора, бенефициентите ще трябва да изпълняват съответните дейности по него в съответствие със заложените в договора изисквания.

5.2. Мониторинг

Управляващият орган и Междинното звено ще упражняват редовен контрол за съответствие с правилата и условията за получаване на средства по оперативната програма и извършват проверки на място за физическото изпълнение на проекта.

Проверките на място за физическото изпълнение на проекта ще включват фактически и финансов преглед на съответния проект и ще позволява на УО и МЗ да удостоверят дали проектът отговаря на правилата и условията за получаване на средства по оперативната програма, подписани от кандидата и всички действащи законови норми.

Когато отпуснатата финансова подкрепа съдържа закупуване на стоки и услуги, които попадат в обсега на правилата за обществени поръчки, получателят на финансовата подкрепа ще трябва да действа в съответствие със закона за обществени поръчки. Ако в следствие се окаже, че даден получател на финансова подкрепа е нарушил този закон, то той ще бъде длъжен да върне представеното финансиране.

Произволни проверки и контрол на проектите ще могат да се правят в период от три години

след приключването на проекта. Ще се проверява доколко са спазени правилата и условията за получаване на средства по оперативната програма, подписани от получателя на финансовата подкрепа, както и дали информацията, посочена в отчетите от мониторинга отговаря на действителността.

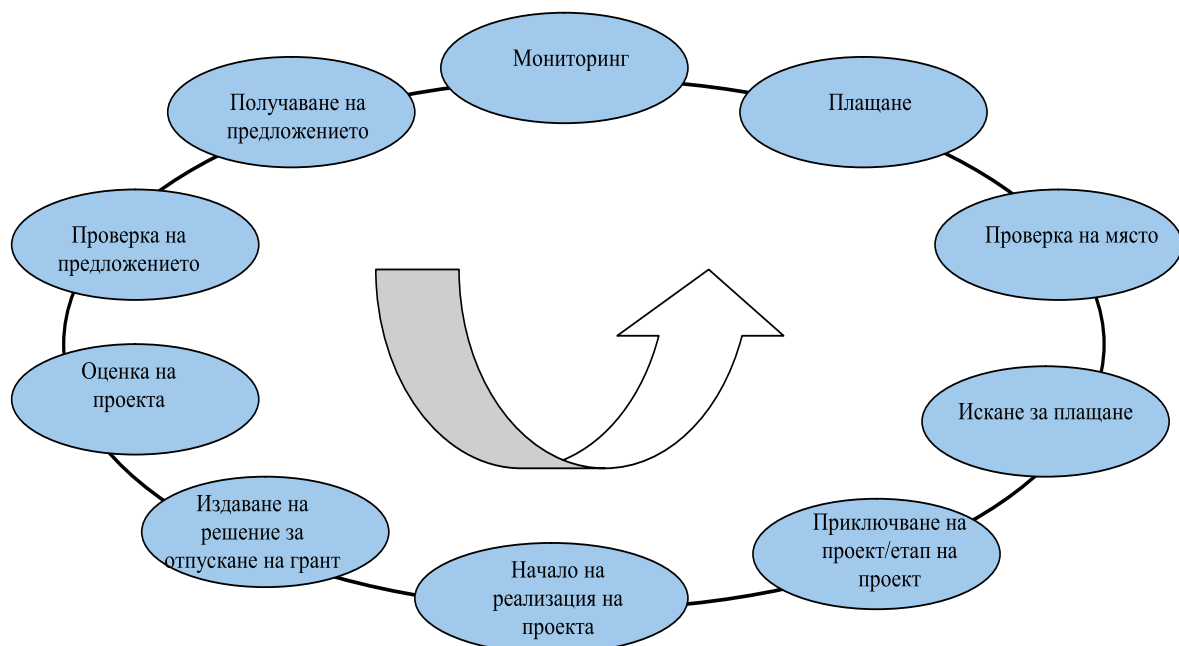
5.3. Отчети за изпълнението на проекта

Получателят на финансова подкрепа ще бъде длъжен да представя отчети за изпълнението на проекта в съответствие с указанията, посочени в условията за отпускане на финансова подкрепа. Тези отчети ще съдържат информация за реализацията и финансирането на проекта. Органът, който отпуска помощта ще може по всяко време да провери истинността на отчетите.

Получателят на финансова подкрепа ще бъде длъжен да уведоми органа, който отпуска помощта за резултатите от изпълнението на проекта.

В схемата по-долу е представен целият цикъл на даден проект:

Процес на реализация на проект

5.4. Плащане

По Оперативна програма „Конкурентноспособност“ е предвидено извършването на два вида плащания - междинни (годишни или на определени етапи от изпълнението на проекта) и балансови (след приключване на дейностите по проекта). Конкретните условия и вид плащания ще бъдат заложи в документите по съответната грантова схема, съгласно спецификата на изпълняваните проекти.

С цел осигуряване на ефективното управление и контрол на изпълнението на ОП, УО и МЗ ще използват веб-базирана Управленска информационна система (УИС). За да бъде подпомогнат процесът на подаване на доклади за изпълнението на проектите, декларации за извършени разходи, фактури и други разходооправдателни документи, както и прогнозите за бъдещи искания за плащане, заедно с изграждането на УИС е разработено независимо електронно приложение (off-line), което да бъде използвано от бенефициентите по грантовите схеми. Текущото подаване на информацията към УИС ще се извършва чрез електронен обмен със системата посредством електронното приложение.

При документалното подаване на искането за плащане, бенефициентът следва да представи всички отчетни документи в регионалните офиси на Междинното звено съгласно формат, разработен от Управляващия орган. Освен съответните разходооправдателни документи, от Бенефициента ще се изисква да представи доказателства, че извършените от него разходи са реални, отговарят на бюджета на проекта, кореспондират с извършените дейности и са осъществени в рамките на определената финансова помощ. Съответствието за допустимост на разходите ще се проверява на базата на подадените документи и въз основа на проверки на фактическото изпълнение на проекта извършени от местните офиси на МЗ.

УО, МЗ и бенефициентите изграждат и поддържат система за финансово управление и контрол, която да гарантира, че осъществяваните от тях дейности при изпълнение на проектите са в съответствие с правилата за изпълнение на Оперативната програма „Конкурентноспособност“ и действащото законодателство.

МЗ приема и обработва финансовите отчети от бенефициентите и придружаващата ги финансова документация, проверява и потвърждава правомерността на направените разходи и достоверността на първичните счетоводни документи, за които докладва за период и по образец, утвърден от УО. Въз основа на постъпилите от бенефициентите искания за плащания и потвърдените от страна на МЗ разходи, УО реализира съответните проверки и извършва плащанията директно по сметките на бенефициентите след одобрение лимитите от Национален фонд (Сертифициращия орган).

VIII. НАЙ-ЧЕСТО СРЕЩАНИТЕ ГРЕШКИ И НЕЯСНОТИ ВЪВ ФОРМУЛЯРИТЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА – КАКВО ТРЯБВА ДА ИЗБЯГВА КАНДИДАТЪТ ЗА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ПО ОП „КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТ“?

Използвайки опыта, придобит от служителите на дирекция „Европейски фондове за конкурентноспособност“, които приемат предложения от предприятия за получаване на подкрепа в рамките на Програма ФАР, съставихме списък на най-често срещаните грешки и указания как да се избегнат те в бъдеще. Тази информация е важна, особено за кандидати, които възнамеряват да подават предложения в бъдеще. Естествено, този списък е само индикативен и неизчерпателен.

1. Най-често срещаните грешки и неясноти при подаване на предложенията

Оригиналът и копията са подвързани заедно и са подписани по грешен начин.

Оригиналът и копието(ията) трябва да бъдат ясно различни и подвързани, така че отделният

брой документи да са ясно разпознаваеми.

Подписите на съответните упълномощени лица трябва да бъдат поставени на точно указани места за това места както в оригинала, така и в копията.

За улеснение е възможно да направите копия от вече подписания и парафиран оригинал на предложението.

Приложенията към предложението са представени неправилно

Приложенията се представят като оригинални документи или нотариално заверени копия, съгласно указанията в съответната обява за набирание на предложения.

Когато изрично се изисква приложенията да са нотариално заверени копия, не се приемат копия на оригиналите с подпис „Вярно с оригинала“ и печат от собственика на фирмата (кандидата).

Предложението е подадено с неверен брой копия; пликът е надписан погрешно.

Всяко предложение трябва да бъде подадено в един оригинал и необходимия брой копия, както са посочени в насоките по съответната обява.

Формулярът за кандидатстване и някои от приложенията също така се подават в електронен вид на CD или дискета (не по електронна поща).

Всички документи се подават в запечатан плик, на който са посочени следните данни: име на кандидата, адрес на кандидата, име на програмата, по която се подава предложението.

Адресът за кореспонденция е невалиден или грешен

При подаване на проектни предложения от особено значение е правилно попълнените данни на кандидата. По време на оценка, оценителната комисия може да изиска допълнителни документи. В този случай от особено значение е правилно посочения адрес и задължително факс номер, на който кандидатът да отговаря.

2. Най-често срещаните грешки и неясноти в съдържанието на предложението

Неразбиране на термина “минимална помощ” (помощ “de minimis”)

Минималната помощ представлява т. нар. помощ в минимален размер. Размерът на такава помощ е посочен в Регламент на Комисията (ЕК) No. R1998/2006. Тъй като размерът на този вид подкрепа е твърде малък, за да повлияе на икономическата конкуренция, по отношение на нея се прилагат не толкова строги правила, в сравнение с онези, касаещи обикновените държавни помощи. Въпреки това обаче трябва да се спазят следните критерии:

- Общият размер на минималната помощ, предоставена на едно предприятие не може да надхвърля 200 000 евро период от три години. Този таван се прилага без оглед на формата на помощта, предоставена на едно предприятие и на съответната програма или мярка, в рамките на които е отпусната.

- Таванът от 200 000 евро включва размера на помощта преди всички отчисления за преки данъци, както и непарична подкрепа (в този случай размерът на помощта е изразен като брутен еквивалент на тази помощ).

Органът, който предоставя минималната помощ уведомява получателя, че помощта е "de minimis". Предприятието-получател на такава помощ трябва да предостави пълна информация за другите помощи "de minimis", получени в определения период от три години.

Получателят на минимална помощ може едновременно да кандидатства за други видове държавни помощи в рамките на един и същ проект.

В проектното предложение целите и резултатите от проекта съвпадат с тези на цялата схема.

Въпреки, че проектното предложение трябва да съответства на целите на схемата, е погрешно при попълване на формуляра да се копират целите на програмата. Целите на предложението трябва да показват какво ще бъде постигнато с изпълнението на този проект, а резултатите да посочват конкретни постижения, продукти, съоръжения, които ще бъдат придобити или извършени след приключването на дейностите.

3. Грешки във формуляра на предложението

Индикатори за мониторинг

Индикаторите често не са измерими и не са постижими само с изпълнението на проектното предложение. Често липсват начална стойност и планирана стойност, както и датата, към която ще бъде постигната.

В таблицата за продължителност на проекта „План за действие“, отделните дейности не са правилно изписани

В таблицата за продължителност на проекта „План за действие“ се посочват необходимите месеци за изпълнението на проекта за всяка отделна дейност. Често допускана грешка е кандидатите да не изтрият датите за пример полета, а да нанасят директно върху тях. По този начин да се получи объркване и неразбиране на таблицата.

Във формуляра често липсва датата на подписването му.

Този дата трябва да се изпише при попълване на формуляра за кандидатстване.

Дата
Погпис

Невярно попълване на бюджета

Неточно попълване на бюджета по редове и пера разходи.

X. РЕЧНИК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ

Термин	Определение
Оперативна програма	Документ, подготвен от страна член на ЕС и одобрен от Комисията, представящ стратегия за развитие, използвайки последователна серия от приоритети, с цел получаване на помощ от Фонд или, в случая с цел Конвергенция, на Кохезионния фонд и на Европейския фонд за регионално развитие
Приоритетна област	Един от стратегическите приоритети на Оперативната програма, представляващ група от проекти, които са свързани и имат специфични и измерими цели.
Операция	Проект или група проекти, за които управляващия съответната Оперативна програма орган отговаря, избрани от него според заложените от Комитета за наблюдение критерии и изпълнявани от един или повече бенефициенти за постигане целите на Приоритетното направление, до което се отнасят.
Управляващ орган	Институция, или публичен, национален, регионален или местен орган, на който страната-членка е делегирала управлението на оперативната програма. Управляващият орган носи отговорността за ефективното, ефикасното и правилно управление и изпълнение на оперативната програма.
Междинно звено	Всеки орган или обществена или частна служба, действащи в рамките на управляващ или сертифициращ орган, или от името на подобен орган, свързани с операциите по изпълнението от страна на бенефициента.
Комитет за наблюдение	Орган, отговорен за наблюдение изпълнението на дадена ОП, одобрението на критериите за избор на схемите по ОП, одобрението на годишните доклади и окончателния доклад за изпълнението на ОП, предложенията за преразпределение на средства между приоритетите на съответната оперативна програма и др.
Бенефициент	Изпълнител, организация или фирма, независимо дали публични или частни, отговорни за иницирането или за иницирането и изпълнението на операциите. В контекста на схемите за отпускане на помощи, според член 87 на Договора, бенефициентите са публични или частни фирми, изпълняващи индивидуален проект и получаващи държавна помощ;
Грант	Безвъзмездна помощ, отпускана на дадена фирма/организация, без значение публична или частна, които средства са съобразени с правилата за държавни помощи и са предназначени за изпълнението целите и дейностите по дадена схема
П у б л и ч е н разход	Всеки публичен принос за финансиране на дейностите, с произход централния държавен бюджет, регионалните или местни власти на Европейската Общност, имащи връзка със Структурните фондове или Кохезионния фонд и всички подобни разходи. Всеки принос за финансирането на дейности, чийто източник е бюджетът на публични органи или асоциации на една или повече регионални или местни власти, или публични органи, определени в Директива 2004/18/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 31.03.2004 относно координацията по процедурите за сключване на договори за обществени поръчки в областта на строителството, доставките и услугите ще се считат за подобен разход.
Нередност	Всяко нарушение на предвидените законови положения на Общността, в резултат на пропуск от страна на икономически оператор, което ощетява или би ощетило главния бюджет на ЕС, чрез включване в него на необоснована точка.
Цел „Сходство“	Целта на действията за подпомагане на най-слабо развитите страни членки и региони според законодателството на Общността, уреждащо Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и Кохезионния фонд за периода от 1 януари 2007 до 31 декември 2013.

Министерство на икономиката и енергетиката

**Дирекция "Европейски фондове за конкурентноспособност" -
Управляващ орган на Оперативна програма „Развитие на
конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г.“**

ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ:

**МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА И ЕНЕРГЕТИКАТА,
Дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“
тел. 02/ 940 75 01; факс: 02/ 981 17 19**

ел.поща: orcomp@iaphare.org

Интернет адрес:

www.iaphare.org

www.mee.government.bg

**ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ
НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ**

тел. 980 50 69, факс: 980 58 69,

Интернет адрес:

www.sme.government.bg

Министерство на икономиката и енергетиката

**Дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ -
Управляващ орган на Оперативна програма „Развитие на
конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013 г.“**